

DEMOSTRATIUS

Són pròpies de l'alguerès les formes de l'adjectiu demostratiu *aquest*, *aquesta* (singular); *aquestos*, *aquestes* (plural); *aqueix*, *aqueixa* (singular); *aqueixos*, *aqueixes* (plural), per indicar coses o persones a prop de qui parla:

«*Aquest és Salvador, mon fillol*»; «*Dóna-me aquesta poma*»; «*M'agraden aquestos calçons*»; «*Aquestes minyones estan eixint d'escola*»;
«*Estic llegint aqueix llibre*»; «*Vols escoltar aqueixa poesia?*»; «*En aqueixos dies me senteix estrac*»; «*Aqueixes festes són passades volant!*».

Les formes oposades són *aquell*, *aquella* (singular), *aquellós*, *aquelles* (plural), per indicar coses o persones a lluny sigui de qui parla, sigui de qui escolta:

«*Aquell home és mon padrí*»; «*Com és bella aquella cançó!*»; «*Aquellós minyons juguen a botxa*»; «*Me compraré aquelles sabates*».

L'ús consuetudinari ha determinat que les formes d'*aquest* siguin pràcticament desaparegudes de la llengua oral, cosa que, però, no se té de reflectir necessàriament en la llengua escrita. Per això, se poden usar sigui les formes d'*aquest* sigui les d'*aqueix*, sense distinció:

«*Anigeré a Càller aquesta/aqueixa tarda*».

Quant als pronoms correspondents, l'alguerès coneix, com altres parlars catalans, solament la forma *això*, oposta a *allò*:

«*Això no val arrés!*»; «*Allò que dieves era just*».

L'expressió *esta nit* s'escriu separada i no unida (**estanit*): «*Esta nit feva fred*».

INDEFINITS

Són formes pròpies i tradicionals de l'alguerès:

TOT | TOTA, TOTS | TOTES («*Diem tot!*», «*M'han donat tota la raó*», «*Són tots de la mateixa opinió*», «*Totes se volen fer els cabells així*»). Se té d'evitar la forma masculina plural **totos*, limitada a pocs casos i exclusivament col·loquial.

ALTRO | ALTRA, ALTROS | ALTRES («*L'altro dia he vist a Joan*», «*Una altra volta no hi vaig!*»; «*Parlem dels altres afets*», «*Dóna-me les altres estisores, no aqueixes*»);

ALTRI (poc emprat: «*No tengeràs mai bé, si d'altri no te ve*»);

CERT | CERTA, CERTS | CERTES («*Hi ha un cert fred, avui*», «*Ara m'està entrant ja una certa fam*», «*No m'agraden certs personatges*», «*No volem parlar de certes coses*»). Se té d'evitar la forma masculina plural **certos*, limitada a pocs casos i exclusivament col·loquial;

POC | POCA, POCs | POQUES («*Ne vull poc, de brou*», «*Hi poses poca passió, en allò que fas*», «*Sem pocs, no aquipim a fer tot*», «*En poques hores, han acabat de fer tot*»). Se té d'evitar la forma **poca*, per indicar casos de masculí, singular i plural (*pod/pocs*), i de femení plural (*poques*), perquè això és fruit d'un fenomen exclusivament fonètic, i no morfològic, que és probable que véngui del napolità.

MANCO («*Són les set manco un quart*»);

CALQUI (sempre amb el singular: «*Calqui cosa de menjar*»);

CALQUI U i *CALQUI UNA* («*Mira si n'hi ha calqui u, de meló*»; «*Ne vull calqui una també jo, d'aquelles fotos*»);

CADA (sempre amb el singular: «*Cada dia corr una hora*», «*Cada cosa que fas, m'agrada*»);

CADA U i CADA UNA («*Cada u pensa pel sant d'ell!*», «*A cada una de mes filles he regalat un parell d'arrecades de corall*»);

MASSA (quantificador emprat sigui en proposicions negatives que afirmatives: «*Hi ha massa quefer avui*», «*No hi pensis massa*» «*No só massa content*», «*Veig massa caos en aquí*»);

ASSAI I TANT («*Això m'agrada assai/tant*»), «*No vull coses assai/tantes coses*»);

Convé recuperar en usos formals, sobretot escrits, també les formes antigues (per l'alguerès, però comunes pels altres parlars catalans)

ALGU (pronomen) i *ALGUN I ALGUNA, ALGUNS I ALGUNES* (especificadors), d'emprar a costat de l'invariable *CALQUI*: «*Que hi ha algú/calqui u?*»; «*S'és amagat en algun/calqui lloc*»; «*Compraré algunes pomes/calqui poma*»; «*Vull veure algunes coses/calqui cosa*»;

BASTANT, a costat de la forma corrent *a bastança*: «*Havem girat bastant/a bastança per Roma*»;

MOLT, d'emprar a costat de *assai* i *tant*, també com a adjectiu quantitatiu (i adverbi), en oracions afirmatives i negatives: «*Hi ha gent assai/tanta gent/molta gent*», «*No me donguis carn assai/tanta carn/molta carn*»).

L'alguerès ampra en proposicions negatives *ningun/ninguna* i *arrés* (o també *res*): «*No hi ha ningun problema*», «*No el faré per ninguna raó!*», «*No tenim arrés d'oli*», «*No hi ha res de farina*».

L'alguerès usa la forma *u* amb valor indefinit: «*Costen deu euros l'u*», «*U és capaç, l'altre no*».

Convé recuperar també la forma *qualsevol* (arcaic en alguerès, però comú i actual en tots els altres parlars catalans) a costat de l'invariable *qualsessia*: «*Pregonta a una persona qualsessia/qualsevol*».

Endemés, l'alguerès té els indefinits independents *quissessia* i *comsessia*: «*Sigui quissessia, en aquí no hi entra!*»; «*Sigui comsessia, a mi no m'interessa!*».